



صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران

معاونت سیاسی

اداره پژوهش‌های خبری

گاه‌شمار مهم‌ترین تحولات، اظهارات و موضع‌گیری‌ها

درباره روند اجرایی برجام (۴۶)

(مقطع بررسی: ۹۵/۰۶/۰۹ تا ۹۵/۰۶/۱۵)



فرآورده‌های خبری و تولیدات پژوهشی در بخش‌های زیر قابل دسترس است:

– وب‌سایت خبرگزاری صدا و سیما (سرویس پژوهش) <http://www.iribnews.ir>

– گروه تلگرام پژوهش‌های خبری صدا و سیما <https://telegram.me/pajoooheshkhabar>

– پژوهشگر: مرتضی هوشیار

۱	مقدمه
۲	چکیده
۳	الف - گاه‌شمار مهم‌ترین تحولات مرتبط با روند اجرایی برجام
۴	ب - گاه‌شمار اظهارات شخصیت‌های داخلی درباره برجام
۵	ج - گاه‌شمار اظهارات و ادعاهای مطرح شده از سوی مقامات گروه ۱+۵ و آژانس بین‌المللی اتمی (درباره برجام)
۶	د - رصد روند اجرایی برجام از منظر الزامات نه‌گانه رهبر معظم انقلاب
۷	هـ - بررسی پیامدهای سیاسی، امنیتی، اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی اجرای برجام
۸	تحلیل و جمع‌بندی



۲۳ مرداد ۸۱ نقطه عطف مهمی در تاریخ فعالیت‌های هسته‌ای ایران پس از پیروزی انقلاب اسلامی به‌شمار می‌آید. در پی بزرگ‌نمایی و حتی دروغ‌گویی‌های منافقین با بهره بردن از ظرفیت‌های نظام رسانه‌ای استکبار منافقین توانستند هجمه سازمان یافته‌ای به این بهانه در سطح گسترده‌ای علیه ایران اسلامی تدارک ببینند، بر این اساس پرونده هسته‌ای ایران که پیش از انقلاب در سال ۱۳۲۹ کلید خورده بود و با تأسیس سازمان انرژی اتمی و امضای قرارداد ساخت نیروگاه بوشهر شکل جدی گرفته بود، وارد دوران جدیدی در حیات خود شد.

از آن تاریخ تاکنون پرونده هسته‌ای ایران شاهد فراز و نشیب‌های زیادی بود، به گونه‌ای که در دوره دبیری شورای عالی امنیت ملی آقای روحانی (۸۲/۷/۱۳ تا ۸۴/۵/۲۴) پرونده هسته‌ای ایران شاهد صدور بیانیه سعدآباد و امضاء توافقنامه بروکسل و پاریس و در نهایت تعلیق داوطلبانه فعالیت‌های هسته‌ای جمهوری اسلامی بود. اما عدم پایبندی غرب به تعهدات خود باعث شد ایران در اردیبهشت ۸۴ فعالیت‌های هسته‌ای خود را از سر بگیرد. در دوره دبیری آقای لاریجانی نیز پرونده هسته‌ای ایران شاهد چند نوبت مذاکره و در نهایت تنظیم جدول زمانی برای پاسخگویی به پرسش‌های آژانس (مدالیته) بود. این پرونده در دوره آقای دکتر جلیلی نیز سه دور مذاکره در ژنو، دو دور مذاکره در استانبول، یک دور مذاکره در بغداد، مسکو و در نهایت دو دور مذاکره در آلمانی و فریز در برابر فریز و پذیرش پیشنهاد ایران برای شکل‌گیری همکاری میان ۷ کشور را تجربه کرد.

با روی کار آمدن دولت یازدهم، مأموریت مذاکرات و حل و فصل پرونده هسته‌ای به وزارت امور خارجه انتقال یافت. حاصل این مأموریت، مذاکرات سخت و فشرده ۲۲ ماهه بود که در ۳ آذر ۹۲ توافق ژنو با عنوان «برنامه اقدام مشترک» و در ۱۳ فروردین ۹۴ بیانیه لوزان قرائت شد تا اینکه پس از نه دور مذاکرات سخت و فشرده و چندین تمدید در تاریخ ۲۳ تیر ۹۴ بیانیه جمع‌بندی مذاکرات مبنی بر دستیابی به توافق جامع (برجام) توسط مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا و طرف ایرانی قرائت شد. شورای امنیت سازمان ملل نیز تنها با گذشت شش روز از دستیابی به توافق جامع، قطعنامه ۲۲۳۱ را در تأیید دستیابی به برجام تصویب نمود. برجام در ادامه پس از ۶۰ روز بررسی و مجادلات طولانی به تصویب مجلسین آمریکا (سنا و نمایندگان) رسید. سپس برنامه جامع اقدام مشترک پس از بررسی‌های کارشناسی مفصل در مجلس شورای اسلامی در تاریخ ۹۴/۷/۲۱ تصویب و فردای آن روز از سوی شورای نگهبان به تأیید رسید. رهبر معظم انقلاب نیز در تاریخ ۹۴/۰۷/۲۹ ضمن نامه‌ای به رئیس جمهوری که حاوی الزامات نه‌گانه در اجرای برجام بود، برنامه جامع اقدام مشترک (برجام) را با عنایت به طی مراحل مختلف برای اجرا ابلاغ فرمودند. بولتن حاضر نگاهی تفکیکی - تحلیلی دارد به خبرها و مواضع موافقان و مخالفان برجام در ایران و اعضاء گروه ۵+۱، پس از انتشار بیانیه و تصویب برجام در مجالس ایران و آمریکا، فراز و فرود خبرها و اقدامات اجرایی برجام. بر این اساس جریان و جهت روند برجام از سوی طرفین قابلیت ارزیابی یافته و در برنامه سازی‌ها و گزارش‌های خبری می‌تواند مورد بهره‌برداری قرار گیرد.

✎ .. صنعت مس ایران از لیست تحریمها خارج شد ؛

✎ .. واردات اروپا از ایران در شش ماه گذشته با رشد ۳/۵

برابری به ۵ میلیارد یورو رسید ؛

✎ .. واشنگتن با وجود ابراز ناخرسندی از استقرار سامانه

موشکی S300 در فردو ، به قانونی بودن این اقدام اذعان

کرد؛

✎ .. دولت آلمان با افتتاح سه شعبه از بانکهای ایرانی در

این کشور موافقت کرد؛

✎ .. خط هوایی بریتیش ایرویز پروازهای خود به تهران را از

الف - گاه‌شمار مهم‌ترین تحولات مرتبط با روند اجرایی برجام

ردیف	تاریخ	رویداد، بهانه یا تحول مهم خبری	توضیحی مختصر دربارهٔ رویداد، بهانه یا تحول مهم خبری	کلید واژه‌ها ^(۱)	منبع رسانه‌ای
۱	چهارشنبه ۹۵/۰۶/۱۰	خروج صنعت مس ایران از لیست تحریمی	احمد مرادعلیزاده مدیرعامل شرکت ملی مس ایران: تحریم همه امکانات صادراتی را از ما گرفته‌بود که خوشبختانه در حال حاضر مشکل برطرف شده و صنعت مس از لیست تحریم‌ها برداشته شده است.	۱۳	خبرگزاری تسنیم
۲	چهارشنبه ۹۵/۰۶/۱۰	رشد ۳/۵ برابری صادرات ایران به اروپا در شش ماه گذشته	پایگاه خبری کمیسیون اروپا از رشد ۴۳ درصدی مبادلات تجاری اتحادیه اروپا با ایران در شش ماهه نخست سال جاری میلادی خبر داد. مبادلات تجاری ایران و اتحادیه اروپا که در ماه‌های ژانویه تا ژوئن سال ۲۰۱۵ بالغ بر ۳,۵۶۳ میلیارد یورو اعلام شده بود در مدت مشابه امسال به ۵,۱۰۷ میلیارد یورو افزایش یافته است.	۹	خبرگزاری تسنیم
۳	چهارشنبه ۹۵/۰۶/۱۰	ناخرسندی آمریکا از استقرار سامانه موشکی S300 در فردو	جاش ارنست، سخنگوی کاخ سفید: استقرار سامانه دفاعی موشکی اس-۳۰۰ (در ایران) بدون شک، این مسأله‌ای است که ما عمیقاً درباره آن نگران هستیم (اما) استقرار سامانه دفاعی موشکی اس-۳۰۰ (در ایران) با قطعنامه‌های شورای امنیت سازمان ملل مغایرت ندارد.	۵	ایسنا
۴	پنجشنبه ۹۵/۰۶/۱۱	ادعای توافق محرمانه ایران و آمریکا برای نگهداری اورانیوم ۲۰٪	خبرگزاری انگلیسی رویترز در مطلبی اختصاصی اعلام کرد که آمریکا و شرکای مذاکره کننده خود به صورت محرمانه توافق کردند به ایران اجازه دهند تا به منظور جبران تحریم‌های اقتصادی، برخی از محدودیت‌هایی که در توافق هسته‌ای اخیر برای این کشور بوجود آمده است را اجرا نکند. بنا به این گزارش این کمیسیون همچنین معافیت دیگری را تصویب کرده است که ایران بتواند مقادیر نامعولومی از اورانیوم با غنای ۲۰ درصدی را نگهداری کند.	۷	خبرگزاری تسنیم
۵	پنجشنبه ۹۵/۰۶/۱۱	از سرگیری پروازهای بریتیش ایرویز به تهران	بریتیش ایرویز از امشب پروازهایش را به ایران از سر می‌گیرد؛ بریتیش ایرویز، حدود دو هفته بعد از اجرای توافق هسته‌ای ایران در سال گذشته میلادی، اعلام کرده بود که در صد برقراری مجدد پروازهای خود به تهران است. خطوط هواپیمایی بریتیش ایرویز اعلام کرد که اولین پرواز خود را از فرودگاه هیترو لندن به سمت تهران پس از گذشت چهار سال توقف، شامگاه روز پنجشنبه انجام می‌دهد. این اولین پرواز شرکت هواپیمایی بریتیش ایرویز به تهران از اکتبر سال ۲۰۱۲ میلادی به شمار می‌آید.	۱۳	خبرگزاری ج.ا.ج
۶	پنجشنبه ۹۵/۰۶/۱۱	حمایت هیلاری کلینتون از تداوم تحریم‌های ایران	هیلاری کلینتون، نامزد دموکرات‌ها در انتخابات ریاست جمهوری آمریکا، خواهان تمدید قانون تحریم‌های ایران است. به گزارش روزنامه جرورالم پست حامیان تمدید قانون تحریم‌های ایران می‌گویند، قانون تحریم‌ها به هر دولت آمریکا در آینده اجازه می‌دهد.	۲	خبرگزاری صدا و سیما
۷	دوشنبه ۹۵/۰۶/۱۵	ارسال گزارش بدعهدی آمریکا به هیئت نظارت بر اجرای برجام	مجید تخت‌روانچی معاون اروپا و آمریکای وزیر امور خارجه با تاکید بر ارسال گزارش «بدعهدی‌های آمریکا در اجرای برجام» به هیئت نظارت بر اجرای برجام، درباره تهیه فهرست بدعهدی‌های آمریکا در اجرای برجام گفت: این موضوع در جریان است و از ابتدا ما به طور دقیق آن را رصد کردیم. ما گزارش‌ها را به هیئت نظارت بر اجرای برجام ارسال کردیم و به طور دقیق رصد می‌کنیم که چه اقداماتی را طرف مقابل ما باید انجام می‌داد و سستی یا نقص در کارش است. تصمیم درباره نوع برخورد، با هیئت نظارت است که چه نوع برخوردی کند ولی از دید ما باید طرف‌های مقابل همانطور که تعهد کردند عمل کنند.	۱۰	خبرگزاری صدا و سیما

۱ - کدهای کلید واژه:

- ۱- بازرسی‌ها
- ۲- تحریم‌ها
- ۳- برگشت‌پذیری تحریم‌ها (مکانیسم ماشه)
- ۴- فرایند اجرایی برجام
- ۵- ادامه فعالیت‌های مبهم هسته‌ای ایران
- ۶- رویکرد مثبت به توافق هسته‌ای
- ۷- رویکرد انتقادی به توافق هسته‌ای
- ۸- ادعای تداوم سیاست‌های توسعه‌طلبانه ایران در منطقه
- ۹- پیامدهای برجام
- ۱۰- الزامات نه گانه و فرآیند اجرایی
- ۱۱- الزام آور نبودن (نامعتبر بودن) برجام
- ۱۲- سیاست‌های خصمانه واشنگتن
- در برابر تهران
- ۱۳- لغو و توقف تحریم‌ها
- ۱۴- پایبندی ایران به تعهدات برجامی خود
- ۱۵- پایبندی غرب به تعهدات برجامی خود
- ۱۶- انتقاد از رفتار واشنگتن در برجام
- ۱۷- تداوم فعالیت‌های هسته‌ای ایران پس از برجام

ب - گاه‌شمار اظهارات شخصیت‌های داخلی دربارهٔ برجام

ردیف	تاریخ	مقام بیان‌کننده	موضوع محوری	اظهارات مطرح شده	منبع رسانه‌ای
۱	چهارشنبه ۹۵/۰۶/۱۰	احمد مرادعلیزاده، مدیرعامل شرکت ملی مس ایران	خروج صنعت مس ایران از لیست تحریمی	تحریم همه امکانات صادراتی را از ما گرفته‌بود که خوشبختانه در حال حاضر مشکل برطرف شده و صنعت مس از لیست تحریم‌ها برداشته شده است.	خبرگزاری تسنیم
۲	پنجشنبه ۹۵/۰۶/۱۱	علی اکبر ولایتی، عضو هیئت عالی نظارت بر اجرای برجام و رئیس مرکز تحقیقات استراتژیک مجمع تشخیص مصلحت نظام	عملکرد هیئت نظارت بر اجرای برجام	عراقچی بزودی گزارش بدعهدی‌های آمریکا را اعلام می‌کند، همان‌گونه که رهبر معظم انقلاب فرمودند، دوستان مذاکره‌کننده ما نهایت تلاش را که در حد وسعشان بود، انجام دادند اما طرف مقابل که در رأس آنها آمریکایی‌ها هستند، به هر طریقی که توانستند سنگ‌اندازی کردند. بدون تردید تا زمانی که به آمریکایی‌ها فشار وارد نشود، به سهولت کاری را که به عهده‌شان هست انجام نمی‌دهند، این را به روشنی دیده‌ایم.	خبرگزاری مهر
۳	یکشنبه ۹۵/۰۶/۱۴	علاءالدین بروجردی، رئیس کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس شورای اسلامی	انتقاد از بدعهدی آمریکا در برجام	سنگ‌اندازی آمریکا همچنان ادامه دارد، از زمانی که توافق هسته‌ای صورت گرفت و سایه تحریم کم رنگ شد، فضا برای تقویت روابط بیش از گذشته فراهم شده است. هرچند امریکاییها همچنان سنگ‌اندازی می‌کنند ولی یک توافق بین‌المللی مورد احترام همه اعضای سازمان ملل خواهد بود.	خبرگزاری تسنیم
۴	دوشنبه ۹۵/۰۶/۱۵	مجید تخت‌روانچی، معاون اروپا و آمریکای وزیر امور خارجه	گزارش بدعهدی آمریکا به هیئت نظارت بر اجرای برجام	مجید تخت‌روانچی معاون اروپا و آمریکای وزیر امور خارجه با تاکید بر ارسال گزارش «بدعهدی‌های آمریکا در اجرای برجام» به هیئت نظارت بر اجرای برجام، درباره تهیه فهرست بدعهدی‌های آمریکا در اجرای برجام گفت: این موضوع در جریان است و از ابتدا ما به طور دقیق آن را رصد کردیم. ما گزارش‌ها را به هیئت نظارت بر اجرای برجام ارسال کردیم و به طور دقیق رصد می‌کنیم که چه اقداماتی را طرف مقابل ما باید انجام می‌داد و سستی یا نقص در کارش است. تصمیم درباره نوع برخورد، با هیئت نظارت است که چه نوع برخوردی کند ولی از دید ما باید طرف‌های مقابل همانطور که تعهد کردند عمل کنند.	خبرگزاری صدا و سیما
۵	دوشنبه ۹۵/۰۶/۱۵	مجید تخت‌روانچی، معاون اروپا و آمریکای وزیر امور خارجه	واکنش به موضوع FATF	یکی از مباحثی که در طول مذاکرات مورد بحث و تاکید بوده این است که ما استقلال خود را با هیچ چیزی معاوضه نمی‌کنیم، ما در جهت همسان‌سازی سیستم مالی خود با سیستم مالی بین‌المللی مذاکراتی انجام دادیم که از جمله آنها بحث FATF است. هم اکنون FATF در شورای عالی امنیت بحث می‌شود و نهایتاً هر چیزی که مجموعه نظام در این زمینه تصمیم بگیرد طبیعتاً برای وزارت خارجه و مجموعه ارگانهای نظام لازم الاجراست.	خبرگزاری صدا و سیما
۶	دوشنبه ۹۵/۰۶/۱۵	بهرام قاسمی، سخنگوی وزارت امور خارجه	واکنش به موضوع FATF	مبنی بر ورود ایران به فاز خود تحریمی به علت پذیرش FATF و اینکه به برخی نهادهای مرتبط با نهادهای نظامی، دیگر خدماتی داده نمی‌شود گفت: من این ادعاها را رد می‌کنم. این توافق اولاً هیچ ربطی به برجام ندارد و بحث جدایی است که در دولت قبلی به صورت لایحه تصویب شده و به مجلس وقت ارائه شد، که در آنجا نیز مورد تصویب قرار گرفت. منتهی به دلیل تحریم‌های ظالمانه علی‌ایران و قطع ارتباط بانکی و مالی با جهان این مسئله را نمی‌دانستیم و مدنظر قرار ندادیم و امروز که این تحریم‌ها برداشته شده و وارد فرآیند جدیدی برای همکاری‌های بانکی و اقتصادی با جهان شده ایم، این مسئله خودش را نشان می‌دهد... اما متأسفانه در برخی رسانه‌ها آدرس غلط داده می‌شود که ایران می‌خواهد این ضوابط را رد کند، که اینطور نیست؛ چرا که بانکها باید طبق مقررات بین‌المللی روندی را طی کنند.	الف

ج - گاه‌شمار اظهارات و ادعاهای مطرح شده از سوی مقامات گروه ۱+۵ و آژانس بین‌المللی اتمی (درباره برجام)

ردیف	تاریخ	مقام بیان کننده	موضوع محوری	ادعا یا اظهارات مطرح شده	منبع رسانه‌ای
۱	سه‌شنبه ۹۵/۰۶/۰۹	جان کربی، سخنگوی مطبوعاتی وزارت خارجہ آمریکا	واکنش‌ها به استقرار سامانه موشکی S300 در فردو	در خصوص استقرار سامانه دفاع موشکی اس -۳۰۰، ما گزارش‌های مربوط به این اقدام را مشاهده کرده‌ایم. این موضوع، مشخصاً موجب نگرانی ما است زیرا ما مدت طولانی با فروش این نوع امکانات به ایران، مخالفت کرده‌ایم. از این رو، ما به محض دریافت اطلاعات بیشتر، با طرف‌های خود رایزنی نزدیک خواهیم داشت.	خبرگزاری صدا و سیما
۲	چهارشنبه ۹۵/۰۶/۱۰	جاش ارنست، سخنگوی کاخ سفید	واکنش‌ها به استقرار سامانه موشکی S300 در فردو	استقرار سامانه دفاعی موشکی اس-۳۰۰ (در ایران) بدون شک مساله‌ای است که ما عمیقاً درباره آن نگران هستیم (اما) استقرار این سامانه (در ایران) با قطعنامه‌های شورای امنیت سازمان ملل مغایرت ندارد..	ایسنا
۳	چهارشنبه ۹۵/۰۶/۱۰	جوزف وتل، فرمانده مرکزی نیروهای آمریکایی در منطقه غرب آسیا (سنتکام)	واکنش به تردد شناورهای ایرانی در خلیج فارس	اقدامات ایران در خلیج فارس برخلاف اقدامات دیگران است. هیچ طرف دیگری آنچه را که آنها در خلیج فارس انجام می‌دهند، انجام نمی‌دهد. توافق اتمی رفتار ایران را تغییر نداده است؛ جوزف وتل مدعی شد رفتار ایران پس از توافق هسته‌ای تغییر نکرده و تحرکات شناورهای این کشور در خلیج فارس نگران کننده است..	باشگاه خبرنگاران
۴	پنجشنبه ۹۵/۰۶/۱۱	سرگئی ریابکوف، معاون وزیر خارجہ روسیه	بررسی نحوه اجرای برجام در نشست وزرا در نیویورک	سرگئی ریابکوف: تحریم‌های اولیه آمریکا «کاملاً نادرست» است بنابراین ضرورت اقداماتی در این خصوص انجام شود، زیرا «در غیر این صورت، نتایج حاصل از اجرایی شدن برجام در حوزه اقتصادی غیرواضح‌تر و نامشخص‌تر خواهند بود». «ما کاملاً با دیدگاه ایرانی‌ها در این موضوع اشتراک نظر داریم و فکر می‌کنم که این موضوع باید یکی از مهمترین مسائل مدنظر اعضای کمیسیون مشترک E3+3 یا گروه ۱+۵ و ایران برای بحث و گفتگو طی جلساتی باشد که قرار است در نیویورک یا هر جای دیگری برگزار شود، حتی ممکن است طی آنچه به "هفته وزارتی" در نیویورک مشهور است، مطرح شود، اما تصمیم نهایی هنوز گرفته نشده است.	الف
۵	پنجشنبه ۹۵/۰۶/۱۱	دیوید آلبرایت، رئیس موسسه علوم و امنیت بین‌الملل	ادعای توافق محرمانه ایران و ۱+۵ برای نگهداری اورانیوم ۲۰٪	آمریکا و کشورهای دیگر به توافقی محرمانه دست یافته‌اند که به موجب آن معافیت‌هایی برای ایران پس از توافق هسته‌ای در نظر گرفته خواهد شد. معافیت‌ها یا نقاط ضعف به طور محرمانه اتفاق می‌افتد و به نظر می‌رسد که آنها به نفع ایران بوده است. از جمله این معافیت‌ها می‌توان به این مساله اشاره کرد که به ایران اجازه داده شده است تا از محدودیت اعمال شده در خصوص میزان نگهداری اورانیوم غنی شده با غلظت پایین در تاسیسات هسته‌ای اش، عدول کند.	خبرگزاری تسنیم
۶	جمعه ۹۵/۰۶/۱۲	جان کربی سخنگوی وزارت خارجہ آمریکا	نتایج برجام در خصوص برنامه هسته‌ای ایران	آنچه مردم باید به خاطر داشته باشند این است که ایران به تعهداتش بر اساس طرح جامع اقدام مشترک عمل کرده است. همانطور که گفتم زمان‌گریز هسته‌ای آنها هم اکنون یکسال است. پیش از این توافق این زمان تنها چندماه بود. پیش از این توافق ایران دوازده هزار کیلوگرم از اورانیوم با غنای کم داشت حالا آنها کمتر از سید کیلوگرم دارند. علاوه بر این ما شاهد سخت‌ترین تدابیر نظارتی و راستی‌آزمایی بر اساس این توافق هستیم. آژانس اعلام کرده است که در زمینه دسترسی به مراکز هسته‌ای ایران و جمع‌آوری اطلاعات راحت است و گواهی داده است که ایران تاکنون به تعهداتش عمل کرده است.	ای بی تی ان
۷	دوشنبه ۹۵/۰۶/۱۵	ایلزه آیگنر وزیر اقتصاد بایرن	مناسبات تجاری ایران و آلمان	مناسبات تجاری بین شرکت‌های بایرنی و ایران اغلب به دلیل مشکلات پرداخت پول ناکام می‌مانند. سه بانک ایرانی مجوز لازم را برای تأسیس شعبه در خارج از بانک مرکزی ایران دریافت کرده‌اند، این سه بانک برای تأسیس شعبه و روند کسب مجوز فعالیت در آلمان، به صورت حرفه‌ای مشورت می‌گیرند.	ایسنا

ردیف	الزامات نه‌گانه رهبر انقلاب	واکنش‌های داخلی	واکنش‌های خارجی	فرایند اجرایی
۱	تاسعاً: وجود پیچیدگی‌ها و ابهام‌ها در متن برجام و نیز گمان نقض عهد و تخلفات و فریب‌کاری در طرف مقابل بویژه آمریکا، ایجاب میکند که یک هیئت قوی و آگاه و هوشمند، برای رصد پیشرفت کارها و انجام تعهدات طرف مقابل و تحقق آنچه در بالا بدان تصریح شده است، تشکیل شود. ترکیب و وظایف این هیئت باید در شورای عالی امنیت ملی تعیین و تصویب شود. (چهارشنبه ۹۴/۷/۲۹ پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله‌العظمی سیدعلی خامنه‌ای)	- علی اکبر ولایتی عضو هیئت عالی نظارت بر اجرای برجام و رئیس مرکز تحقیقات استراتژیک مجمع تشخیص مصلحت نظام: عراقچی بزودی گزارش بدعهدی‌های آمریکا را اعلام می‌کند، همان‌گونه که رهبر معظم انقلاب فرمودند، دوستان مذاکره‌کننده ما نهایت تلاش را که در حد وسعشان بود، انجام دادند اما طرف مقابل که در رأس آنها آمریکایی‌ها هستند، به هر طریقی که توانستند سنگ‌اندازی کردند. بدون تردید تا زمانی که به آمریکایی‌ها فشار وارد نشود، به سهولت کاری را که به عهده‌شان هست انجام نمی‌دهند، این را به روشنی دیده‌ایم. (خبرگزاری مهر پنجشنبه ۹۵/۰۶/۱۱)	- سرگئی ریابکوف معاون، وزیر خارجه روسیه: تحریم‌های اولیه آمریکا «کاملاً نادرست» است بنابراین ضرورت اقداماتی در این خصوص انجام شود، زیرا «در غیر این صورت، نتایج حاصل از اجرایی شدن برجام در حوزه اقتصادی غیرواضح‌تر و نامشخص‌تر خواهند بود». «ما کاملاً با دیدگاه ایرانی‌ها در این موضوع اشتراک نظر داریم و فکر می‌کنم که این موضوع باید یکی از مهمترین مسائل مدنظر اعضای کمیسیون مشترک ۳+۳E یا گروه ۱+۵ و ایران برای بحث و گفتگو طی جلساتی باشد که قرار است در نیویورک یا هر جای دیگری برگزار شود، حتی ممکن است طی آنچه به "هفته وزارتی" در نیویورک مشهور است، مطرح شود، اما تصمیم نهایی هنوز گرفته نشده است. (الف پنجشنبه ۹۵/۰۶/۱۱)	- مجید تخت‌روانچی، معاون اروپا و آمریکای وزیر امور خارجه: با تاکید بر ارسال گزارش « بدعهدی‌های آمریکا در اجرای برجام» به هیئت نظارت بر اجرای برجام، درباره تهیه فهرست بدعهدی‌های آمریکا در اجرای برجام گفت: این موضوع در جریان است و از ابتدا ما به طور دقیق آن را رصد کردیم. ما گزارش‌ها را به هیئت نظارت بر اجرای برجام ارسال کردیم و به طور دقیق رصد می‌کنیم که چه اقداماتی را طرف مقابل ما باید انجام می‌داد و سستی یا نقص در کارش است. تصمیم درباره نوع برخورد، با هیئت نظارت است که چه نوع برخوردی کند ولی از دید ما باید طرف‌های مقابل همانطور که تعهد کردند عمل کنند. (خبرگزاری صدا و سیما دوشنبه ۹۵/۰۶/۱۵)

هـ - بررسی پیامدهای سیاسی، امنیتی، اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی اجرای برجام

ردیف	محور یا موضوع	حوزه موضوعی	مستند	منبع و تاریخ
	برجام خروج صنعت مس ایران از لیست تحریمی را فراهم کرد	تحریمی	احمد مرادعلیزاده مدیرعامل شرکت ملی مس ایران: تحریم همه امکانات صادراتی را از ما گرفته بود که خوشبختانه در حال حاضر مشکل برطرف شده و صنعت مس از لیست تحریم‌ها برداشته شده است.	خبرگزاری تسنیم چهارشنبه ۹۵/۰۶/۱۰
	برجام تبادلات تجاری ایران با سایر کشورها را افزایش داده	تبادلات تجاری	رشد ۳/۵ برابری صادرات ایران به اروپا در شش ماه گذشته پایگاه خبری کمیسیون اروپا از رشد ۴۳ درصدی مبادلات تجاری اتحادیه اروپا با ایران در شش ماهه نخست سال جاری میلادی خبر داد. مبادلات تجاری ایران و اتحادیه اروپا که در ماه های ژانویه تا ژوئن سال ۲۰۱۵ بالغ بر ۳,۵۶۳ میلیارد یورو اعلام شده بود در مدت مشابه امسال به ۵,۱۰۷ میلیارد یورو افزایش یافته است..	خبرگزاری تسنیم چهارشنبه ۹۵/۰۶/۱۰
	برجام سطح مناسبات بین المللی ایران را ارتقاء بخشیده	ارتباطات بین المللی	بریتیش ایرویز از امشب پروازهایش را به ایران از سر می گیرد؛ بریتیش ایرویز، حدود دو هفته بعد از اجرای توافق هسته‌ای ایران در سال گذشته میلادی، اعلام کرده بود که درصدد برقراری مجدد پروازهای خود به تهران است. خطوط هواپیمایی بریتیش ایرویز اعلام کرد که اولین پرواز خود را از فرودگاه هیترو لندن به سمت تهران پس از گذشت چهار سال توقف، شامگاه روز پنجشنبه انجام می‌دهد. این اولین پرواز شرکت هواپیمایی بریتیش ایرویز به تهران از اکتبر سال ۲۰۱۲ میلادی به شمار می‌آید.	خبرگزاری ج.ا. پنجشنبه ۹۵/۰۶/۱۱
	برجام تبادلات تجاری ایران با سایر کشورها را رونق بخشیده	تبادلات تجاری	معاون نخست‌وزیر و وزیر اقتصاد ایالت بایرن آلمان در راس هیاتی پنجاه نفره از تجار و فعالان حوزه بانکی ایالت بایرن به ایران سفر کردند. ایلزه آیگنر وزیر اقتصاد بایرن: سه بانک ایرانی مجوز لازم را برای تأسیس شعبه در خارج از بانک مرکزی ایران دریافت کرده‌اند، این سه بانک برای تأسیس شعبه و روند کسب مجوز فعالیت در آلمان، به صورت حرفه‌ای مشورت می‌گیرند.	خبرگزاری ج.ا. پنجشنبه ۹۵/۰۶/۱۱
	برجام محدودیت‌های گسترده‌ای برای ایران ایجاد کرده	محدودیت‌های برجامی	جان کربی سخنگوی وزارت خارجه آمریکا: نتایج برجام در خصوص برنامه هسته‌ای ایران آنچه مردم باید به خاطر داشته باشند این است که ایران به تعهداتش بر اساس طرح جامع اقدام مشترک عمل کرده است. همانطور که گفتم زمان‌گریز هسته‌ای آنها هم اکنون یکسال است. پیش از این توافق این زمان تنها چندماه بود. پیش از این توافق ایران دوازده هزار کیلوگرم از اورانیوم با غنای کم داشت حالا آنها کمتر از سیصد کیلوگرم دارند. علاوه بر این ما شاهد سخت‌ترین تدابیر نظارتی و راستی‌آزمایی بر اساس این توافق هستیم. آژانس اعلام کرده است که در زمینه دسترسی به مراکز هسته‌ای ایران و جمع‌آوری اطلاعات راحت است و گواهی داده است که ایران تاکنون به تعهداتش عمل کرده است.	ای پی تی ان جمعه ۹۵/۰۶/۱۲

مهم‌ترین اظهارات و اقدامات مقامات جمهوری اسلامی ایران، آمریکا، اروپا و آژانس بین‌المللی انرژی اتمی پس از برجام؛ «خروج صنعت مس ایران از لیست تحریمی، افزایش ۳/۵ برابری واردات اروپا از ایران، ناخرسندی واشنگتن از استقرار سامانه موشکی S300 در فردو، از سرگیری پروازهای بریتیش ایرویز به تهران، ادعای توافق محرمانه ایران و ۱+۵ برای نگهداری اورانیوم ۲۰٪ و ارسال گزارش بدعهدی‌های آمریکا به هیئت نظارت بر اجرای برجام» از جمله مهمترین موضوعاتی هستند که در بازه زمانی ۹۵/۰۶/۰۹ تا ۹۵/۰۶/۱۵ در خصوص برجام رسانه‌ای شدند.

۱- «خروج صنعت مس ایران از لیست تحریمی» اولین خبر برجای این هفته بود. با بررسی خبرهای برجای این هفته می‌توان گفت در کنار خبرهای مهم سیاسی در حوزه برجام، شاهد خبرهای متعدد و قابل ملاحظه اقتصادی در این حوزه نیز هستیم، بنابراین به راحتی نمی‌توان قالب برجای این هفته را سیاسی و یا اقتصادی محض دانست. اما یکی از نمونه‌های این اخبار اقتصادی، خبر یادشده در بالاست. اهمیت موضوع زمانی دوچندان می‌شود که بدانیم خبر مورد بحث، مربوط است به حوزه تحریمی و این دفعه توقف و یا رفع تحریم یکی دیگر از موارد مندرج در لیست تحریمی است. بنا به گزارش خبرگزاری‌ها، مدیرعامل شرکت ملی مس ایران با ارائه گزارش از آخرین وضعیت تولید صنعت مس کشور، خبر از رفع تحریم این صنعت داد. بر این اساس خبرگزاری‌ها اعلام کردند: احمد مرادعلیزاده مدیرعامل شرکت ملی مس ایران در گفتگویی اعلام کرد: تحریم همه امکانات صادراتی را از ما گرفته بود که خوشبختانه در حال حاضر مشکل برطرف شده و صنعت مس از لیست

تحریم‌ها برداشته شده است. (خبرگزاری تسنیم چهارشنبه ۹۵/۰۶/۱۰)

علاوه بر خبر اقتصادی یادشده خبر مهم اقتصادی دیگر مربوط به سطح مبادلات تجاری ایران و اتحادیه اروپا است که خبرگزاری‌ها در این خصوص اعلام کردند: پایگاه خبری کمیسیون اروپا از رشد ۴۳ درصدی مبادلات تجاری اتحادیه اروپا با ایران در شش ماهه نخست سال جاری میلادی خبر داد. مبادلات تجاری ایران و اتحادیه اروپا که در ماه‌های ژانویه تا ژوئن سال ۲۰۱۵ بالغ بر ۳,۵۶۳ میلیارد یورو اعلام شده بود در مدت مشابه امسال به ۵,۱۰۷ میلیارد

یورو افزایش یافته است. (خبرگزاری تسنیم چهارشنبه ۹۵/۰۶/۱۰)

نکته جالب توجه اینکه در خبرهای اقتصادی این هفته برجام در کنار این خبرهای عادی، تعدادی از خبرهای اقتصادی که ناظر به انتقاد اروپائیان از سیاست‌های دو پهلوی آمریکا در برابر برجام است دیده می‌شود که خبرگزاری‌ها در این خصوص اعلام کردند.^۱

^۱ یک روزنامه آمریکایی دلیل عدم تحقق انتظار آلمانی‌ها در پیشرفت مبادلات تجاری با ایران را ادامه ممنوعیت‌های واشنگتن در انجام امور تجاری و اقتصادی با تهران اعلام کرد. تجار آلمانی، آمریکا را در عدم ارتقاء میزان مبادلات تجاری با ایران مقصر می‌دانند. به گزارش روزنامه آمریکایی وال استریت ژورنال، شرکت‌های تجاری آلمان که به دنبال گشایش اقتصادی در افزایش مبادلات تجاری خود با ایران پس از توافق جامع هسته‌ای ۱۴ جولای سال ۲۰۱۴ میان کشورهای ۱+۵ و ایران موسوم به «برجام» بودند؛ اکنون رفتارهای آمریکا را مانعی در برابر امیدواری‌های خود اعلام می‌کنند. این روزنامه آمریکایی در ادامه این مطلب می‌نویسد: تجار آلمانی بر این باورند که شکوفایی پسا تحریمی تجارت با ایران محقق نشده است و دلیل آن نیز ادامه ممنوعیت‌های آمریکا در انجام امور تجاری و اقتصادی با ایران است. (خبرگزاری مهر چهارشنبه ۹۵/۰۶/۱۰)

۲- «ناخرسندی واشنگتن از استقرار سامانه موشکی S300 در فردو» دیگر خبر مهم برجای البته در قالب و محتوای سیاسی بود. فردو در زمان مذاکرات هسته‌ای به خاطر اهمیتش معمولاً بر سر زبان‌ها بود، حال بهانه جدیدی باعث شده که الان یعنی در دوره پسابرجامی مورد توجه قرار گرفته و رسانه‌ای شود؛ و این بهانه چیزی نیست جز استقرار سامانه موشکی S300! که این اقدام واکنش‌هایی را در پی داشت. بر این اساس خبرگزاری‌ها اعلام کردند: جان کربی سخنگوی مطبوعاتی وزارت خارجه آمریکا گفت: در خصوص استقرار سامانه دفاع موشکی اس-۳۰۰، ما گزارش‌های مربوط به این اقدام را مشاهده کرده‌ایم. این موضوع، مشخصاً موجب نگرانی ما است زیرا ما مدت طولانی با فروش این نوع امکانات به ایران، مخالفت کرده‌ایم. از این رو، ما به محض دریافت اطلاعات بیشتر، با طرف‌های خود رایزنی نزدیک خواهیم داشت. (خبرگزاری صدا و سیما سه‌شنبه ۹۵/۰۶/۰۹) همچنین جاش ارنست، سخنگوی کاخ سفید در اظهار نظر دیگری اعلام کرد: استقرار سامانه دفاعی موشکی اس-۳۰۰ (در ایران) بدون شک مساله‌ای است که ما عمیقاً درباره آن نگران هستیم (اما) استقرار این سامانه (در ایران) با قطعنامه‌های شورای امنیت سازمان ملل مغایرت ندارد. (ایسنا چهارشنبه ۹۵/۰۶/۱۰)

با دقت در این دو اظهار نظر آنچه مشترک است ابراز ناخرسندی بلکه نگرانی هر دو شخصیت از استقرار این سامانه موشکی است اما در کنار این ابراز نگرانی بر عدم مغایرت آن با قطعنامه‌های شورای امنیت سازمان ملل تصریح شده.

۳- «ادعای توافق محرمانه ایران و ۵+۱ برای نگهداری اورانیوم ۲۰٪» دیگر خبر مهم سیاسی حوزه بروجام در هفته اخیر بود. تعدادی از خبرگزاری‌ها با دامن زدن به این ادعا، اظهارات دیوید آلبرایت رئیس موسسه علوم و امنیت بین‌الملل را در این خصوص بازتاب بخشیدند که مدعی شد: آمریکا و کشورهای دیگر به توافقی محرمانه دست یافته‌اند که به موجب آن معافیت‌هایی برای ایران پس از توافق هسته‌ای در نظر گرفته خواهد شد. معافیت‌ها یا نقاط ضعف به طور محرمانه اتفاق می‌افتد و به نظر می‌رسد که آنها به نفع ایران بوده است. از جمله این معافیت‌ها می‌توان به این مساله اشاره کرد که به ایران اجازه داده شده است تا از محدودیت اعمال شده در خصوص میزان نگهداری اورانیوم غنی شده با غلظت پایین در تاسیسات هسته‌ای اش، عدول کند. (خبرگزاری تسنیم پنجشنبه ۹۵/۰۶/۱۱) در این حال باب منندز سناتور دموکرات و از منتقدان جدی توافق هسته‌ای و عضو ارشد کمیته روابط خارجی سنا در این باره اعلام کرد: من از این مساله هیچ اطلاعی نداشتم و هیچ توضیحی درباره معافیت‌ها تاکنون دریافت نکرده‌ام. بخشی از امتیازات داده شده به ایران این است که تهران اجازه داشته باشد تا مقادیر نامشخصی از اورانیوم با غلظت ۳٫۵ درصدی را در تاسیسات هسته‌ای خود نگهداری کند. این در حالی است که توافقنامه هسته‌ای، ایران را ملزم به نگهداری تنها ۳۰۰

کیلوگرم اورانیوم با غنای ۳٫۵ درصدی کرده است. (خبرگزاری تسنیم پنجشنبه ۹۵/۰۶/۱۱)

ملاحظات آنی که در این خصوص به ذهن می‌رسد این است که:

اولاً: این خبر تاکنون از سوی هیچ مرجع و مقام رسمی ایران و گروه ۵+۱ تایید نشده است.

ثانیاً: از آنجاییکه این ادعا تنها از سوی مخالفان بروجام در آمریکا (جمهوری خواهان) بازتاب یافته است، در صورت عدم تأیید رسمی مقامات کشورهای ذی ربط، به نظر می‌رسد اهرم تبلیغاتی انتخاباتی علیه حزب دموکرات باشد و نه چیزی بیشتر.

۴- «ارسال گزارش بدعهدی‌های آمریکا به هیئت نظارت بر اجرای برجام» آخرین و مهمترین خبر سیاسی حوزه برجامی این هفته بود. براین اساس خبرگزاری‌ها که در اواسط هفته گذشته خبر از آماده شدن گزارش بدعهدی‌های آمریکا در روزهای آینده داده بودند^۱، در اواسط این هفته خبر از ارسال این گزارش به هیئت نظارت بر اجرای برجام دادند. بر این اساس خبرگزاری‌ها اعلام کردند: مجید تخت‌روانچی، معاون اروپا و آمریکای وزیر امور خارجه با تاکید بر ارسال گزارش «بدعهدی‌های آمریکا در اجرای برجام» به هیئت نظارت بر اجرای برجام گفت: این موضوع در جریان است و از ابتدا ما به طور دقیق آن را رصد کردیم. ما گزارش‌ها را به هیئت نظارت بر اجرای برجام ارسال کردیم و به طور دقیق رصد می‌کنیم که چه اقداماتی را طرف مقابل ما باید انجام می‌داد و سستی یا نقص در کارش است. تصمیم درباره نوع برخورد، با هیئت نظارت است که چه نوع برخوردی کند ولی از دید ما باید طرف‌های مقابل همانطور که تعهد کردند عمل کنند. (خبرگزاری صدا و سیما دوشنبه ۹۵/۰۶/۱۵)

یادآوری این نکته بدیهی خالی از لطف نیست که رصد دقیق اجرای برجام کاملاً مهم و ارزشمند بلکه حیاتی است. همچنین این اقدام عمل به فرمان رهبری در الزامات نه‌گانه برجام و همچنین برگرفته از بیانات معظم له در دیدارهای مختلف با مردم و مسئولین نظام است. بی شک عمل به این فرمان در رصد دقیق برجام تا حد زیادی آن را ایمن‌سازی کرده و از فریبکاری‌های احتمالی غرب در امان نگه می‌دارد. انشاءالله..

مقاومت سیاسی
صد او سیمای



^۱ علی اکبر ولایتی، عضو هیئت عالی نظارت بر اجرای برجام و رئیس مرکز تحقیقات استراتژیک مجمع تشخیص مصلحت نظام: عراقچی بزودی گزارش بدعهدی‌های آمریکا را اعلام می‌کند، همان‌گونه که رهبر معظم انقلاب فرمودند، دوستان مذاکره‌کننده ما نهایت تلاش را که در حد وسعشان بود، انجام دادند اما طرف مقابل که در رأس آنها آمریکایی‌ها هستند، به هر طریقی که توانستند سنگ‌اندازی کردند. بدون تردید تا زمانی که به آمریکایی‌ها فشار وارد نشود، به سهولت کاری را که به عهده‌شان هست انجام نمی‌دهند، این را به روشنی دیده‌ایم. (خبرگزاری مهر پنجشنبه ۹۵/۰۶/۱۱)